

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

27 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Tăut Dorina, prin care solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Zatic Serghei XXX născut la XXX, originar și domiciliat în mun. XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1.** 11.04.2018 – 15.10.2018 (prima instanță);
- 2.** 02.11.2018 – 18.12.2018 (instanța de apel);
- 3.** 04.02.2019 – 27.03.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 15 octombrie 2018, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul Zatic Serghei a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, ceea ce constituie 20 000 lei.

S-a respins solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare, ca neîntemeiată.

Totodată prin sentință s-a soluționat și chestiunea cu privire la corpurile delictive.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, la 24 noiembrie 2017 în intervalul de timp la ora 16:00-16:30, în XXX, în rezultatul percheziției corporale efectuată de ofițerul de urmărire penală al SUP IP Rîșcani al DP mun. Chișinău, Roman Tocan, la inculpatul Zatic Serghei au fost depistate și ridicate 40 capsule, care portivit Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-145 din 18 ianuarie 2018, conțin 2 gr. de substanță psihotropă „Tramadol”, procurate de la Șarban Natalia și pe care le păstra pentru consumul personal fără scop de înstrăinare.

Conform Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006, privind Lista substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, cu modificării aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 43 din 26 ianuarie 2009, cantitatea de „Tramadol” cuprinsă între 0,50 gr -10 gr constituie substanță psihotropă în proporții mari.

Acțiunile inculpatului Zatic Serghei au fost calificate în baza art. 217 alin. (2) Cod penal „*circulația ilegală drogurilor fără scop de înstrăinare, manifestată prin procurarea și păstrarea drogurilor, săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare.*”

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

2.1 Procurorul în Procuratura municipiului Chișinău Pavlovschi Octavian care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Zatic Serghei să fie obligat să achite cheltuielile judiciare în sumă de 1680 lei pentru efectuarea expertizei judiciare nr. 34/12/1-R-145 din 18.01.2018, invocând faptul că la emiterea sentinței, prima instanță nu a apreciat dispozițiile art. 227, 229 Cod de procedură penală, fapt care a dus la respingerea neîntemeiată a solicitării procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare.

2.3 Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Tăun Dorina, care a solicitat admiterea apelurilor declarate, casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Zatic Serghei să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 1680 lei, pentru efectuarea expertizei judiciare.

Invocând faptul că:

- prima instanță neîntemeiat i-a aplicat inculpatului Zatic Serghei pedeapsa de 400 unități convenționale deoarece sancțiunea art. 217 alin. (2) prevede amenda în mărime de la 400 la 700 unități convenționale;

- deși inculpatul a acceptat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală și a beneficiat de reducerea limitelor de pedeapsă, totuși limita minimală de pedeapsă stabilită inculpatului, nu putea fi mai mică decât limita generală de 500 unități convenționale raportată la art. 64 alin. (2) Cod penal, potrivit modificărilor operate în Codul Penal prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare la 07.11.2016, prin care textul de la 150 a fost substituit cu 500 unități convenționale, aceste modificări urmând a fi aplicate și față de inculpat;

- prima instanță nu a acordat pe deplin eficiență prevederilor art. art. 227, 229 Cod de procedură penală, fapt care a dus la respingerea neîntemeiată a solicitării procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018, s-au respins apelurile declarate, s-a menținut sentința fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că la judecarea cauzei și pronunțarea sentinței prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a tras concluzia că inculpatul Zatic Serghei a săvârșit infracțiunea imputată.

Instanța de apel a specificat faptul că la numirea tipului și măsurii de pedeapsă inculpatului Zatic Serghei prima instanță a respectat prevederile art. 6, 7, 61, 75- 78 Cod penal, precum și prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, aplicându-le corespunzător.

Astfel instanța de apel a remarcat faptul că infracțiunea prevăzută de art. 217 alin. (2) Cod penal stabilește pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 400 la 700 unități convenționale, sau muncă neremunerată în folosul comunității de pînă la 150 ore, sau cu închisoare pînă la 1 an, pentru stabilirea categoriei și termenului pedepsei, prima instanță a ținut cont de gravitatea infracțiunii și anume că această infracțiune face parte din categoria celor ușoare, că cauza a fost judecată în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, săvârșirea pentru prima oară a unei infracțiuni ușoare, căința sinceră, recunoașterea vinei.

Instanța de apel a reținut faptul că inculpatul nu a mai avut anterior abateri ilegale penale, este caracterizat pozitiv de la locul de muncă, fapt care a servit ca prima instanță întemeiat să-i stabilească o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale.

Cu referire la solicitarea procurorului de a încasa din contul inculpatului cheltuielile judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizei, instanța de apel a menționat faptul că raportul de expertiză medico-legală a fost efectuat prin prisma art. 143 Cod de procedură penală, la indicația organului de urmărire penală, astfel că raportul de expertiză medico-legală a fost efectuat când erau în vigoare prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute de alin. (1) al aceluiași articol se face din contul mijloacelor bugetului de stat. Prin urmare prima instanță întemeiat a respins solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpatului Zatic Serghei a cheltuielilor judiciare suportate la prezenta cauză penală.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar, de către:

4.1. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, care a invocat drept temeiuri de recurs cele prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), pct. 10) Cod de procedură penală, care solicită casarea parțială a deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel în alt complet de judecată.

Invocând faptul că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

- deși inculpatul a acceptat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală și a beneficiat de reducerea limitelor de pedeapsă, totuși limita

minimală de pedeapsă stabilită inculpatului, nu putea fi mai mică decât limita generală de 500 unități convenționale raportată la art. 64 alin. (2) Cod penal, potrivit modificărilor operate în Codul Penal prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare la 07.11.2016, prin care textul de la 150 a fost substituit cu 500 unități convenționale, aceste modificări se extind și față de inculpat;

- decizia adoptată contravine prevederilor art. 394 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, deoarece nu cuprinde motivele de aplicare a pedepsei mai ușoare și este contrară prevederilor legale;

- instanța de apel verificând cauza sub aspectul legalității pedepsei penale, urma să aprecieze just, dacă aceasta a fost aplicată în raport nu numai cu totalitatea prevederilor ce reglementează pedeapsa penală, individualizarea acesteia, însă și cu sancțiunea normelor penale, care urma a fi aplicată just reieșind din modificările operate prin legea nr. 207 din 29.07.2016;

- nu s-a acordat pe deplin eficiență prevederilor art. art. 227, 229 Cod de procedură penală, fapt care a dus la respingerea neîntemeiată a solicitării procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că, recurentul a indicat ca temeiuri pentru declarare a recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), pct. 10) Cod de procedură penală, și anume că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile și motivele invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor, or, la judecarea apelului declarat, instanța de recurs a constatat că,

instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă în partea individualizării pedepsei în privința lui Zatic Serghei în limitele sancțiunii prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului Zatic Serghei, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

De către instanța de apel s-a ținut cont și de faptul că pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității.

Colegiul penal consideră neîntemeiat argumentul recurentului precum că *„deși inculpatul a acceptat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală și a beneficiat de reducerea limitelor de pedeapsă, totuși limita minimală de pedeapsă stabilită inculpatului, nu putea fi mai mică decât limita generală de 500 unități convenționale raportată la art. 64 alin. (2) Cod penal, potrivit modificărilor operate în Codul Penal prin Legea nr. 207 din 29.07.2016, în vigoare la 07.11.2016, prin care textul de la 150 a fost substituit cu 500 unități convenționale, aceste modificări se extind și față de inculpat”* or, acuzatorul de stat a apreciat greșit normele dreptului penal și cele procesual penale, solicitând aplicarea unei sancțiuni contrar legislației în vigoare.

La caz se evidențiază faptul că acțiunile inculpatului Zatic Serghei au fost încriminate în baza art. 217 alin. (2) Cod penal *„circulația ilegală a drogurilor fără scop de înstrăinare, manifestată prin procurarea și păstrarea drogurilor, săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare”*, pentru care legislatorul a prevăzut pentru persoanele fizice pedeapsa cu amendă în mărime de la 400 la 700 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 150 de ore.

Astfel, se remarcă faptul că în speța în cauză inculpatul Zatic Serghei a beneficiat de reducerea pedepsei prevăzute de art. 217 alin. (2) Cod penal, în baza

art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la caz fiind redusă doar pedeapsa maximă ori pedeapsa minimă este deja sub limita minimă prevăzută de art. 64 Cod penal.

Instanța de recurs menționează faptul că prevederile art. 64 din Codul penal, nu au un caracter absolut, astfel că interpretările extensive și prin analogie în defavoarea inculpatului sunt interzise (hotărârea CEDO cauzele *Kokkinakis v. Grecia*, 25 mai 1993, § 52; *S. W. v. Regatului Unit*, 22 noiembrie 1995, § 35). Mai mult art. 64 Cod penal este o normă generală în raport cu art. 217 alin. (2) Cod penal, care prevede clar sancțiunea pentru infracțiunea comisă, iar aplicarea altor sancțiuni nu este permisă decât în conformitate cu sancțiunea stabilită în legea penală.

Colegiul penal specifică că art. 7 din Convenția Europeană pentru Apărarea drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, impune în primul rând ca legislația să definească în mod clar încălcările și sancțiunile aplicabile în cazul săvârșirii acțiunii sau a omisiunii interzise. Condiția este îndeplinită atunci când justițiabilul poate stabili, plecând de la textul dispoziției pertinente și, dacă este cazul, cu ajutorul interpretării care este dată acestui text de către instanțe, care sunt acțiunile și omisiunile care angajează răspunderea sa (hotărârea CEDO cauzele *Coëme și alții v. Belgia*, 22 iunie 2000, § 145; *Vasiliauskas v. Lituania*, 20 octombrie 2015, § 154). Așadar, persoanele trebuie să cunoască normele dreptului penal pentru a putea să-și adapteze comportamentul în funcție de acestea.

Prin urmare raportând cele indicate supra la speța în cauză, Colegiul penal consideră corecte concluziile instanțelor de fond cu privire la aplicarea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale față de inculpatul Zatic Serghei conform sancțiunii art. 217 alin. (1) Cod penal, concluzii pe care Colegiul penal, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Referitor la alegațiile recurentului precum că instanța de apel neîntemeiat nu a dispus încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 1680 lei pentru efectuarea raportului de expertiză nr. 34/12/1-R-145 din 18.01.2018 din contul inculpatului Zatic Serghei, instanța de recurs reține că potrivit prevederilor art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, - „*părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor*”.

În acest context, se atestă că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală (f.d. 15;18-20), fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării.

Art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (red. 05.04.2012) prevedea imperativ că „*plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat*”. Prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat.

Având în vedere faptul că în speța dată expertiza judiciară s-a efectuat la 18 ianuarie 2018, când erau în vigoare prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (red. 05.04.2012) care conform art. 10 Cod penal, sunt mai favorabile inculpatului Zatic Serghei, cheltuielile de judecată nu pot fi încasate de la inculpat în speța dată și astfel sunt trecute în contul statului.

6. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de instanța de apel, este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Tăut Dorina împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 decembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Zatic Serghei XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **25 aprilie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor